

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

**СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН
В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН СВІТУ**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 12-441 групи
Спеціальності 292 Міжнародні
економічні відносини
Освітньо-професійної програми
Міжнародні економічні відносини
Козонак Анастасія Вікторівна

Керівник: к.е.н., доцент кафедри
Осадчий О.Д.
Рецензент: директор
ПП «Фірма «Авто-граф»
Резніченко А.В.

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОЙ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР	5
1.1. Нормативно-правові відносини України з ЄС.....	5
1.2. Порівняння Українського законодавства з Європейським.....	7
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З ЄС	10
2.1. Торгівля України з країнами ЄС.....	10
2.2. Структура експорту та імпорту України та ЄС	16
2.3. Основні пріоритети Європейського Союзу для України.....	20
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З ЄС, ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПРИСКОРЕННЯ	23
3.1 Проблеми у відносинах України з ЄС.....	23
3.2 Шляхи прискорення входження України до ЄС	26
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	31

ВСТУП

Сучасні світові тенденції розвитку породили нові проблеми для України та вимагають від України активної участі у вирішенні цих проблем. Об'єктивна необхідність вимагає поступового, але стабільного включення економіки України до міжнародного поділу праці (СОТ), світової системи інтеграційних процесів. Характерним для поточної ситуації є те, що всі країни світу рухаються до нової якісної держави, а нова цивілізація третього тисячоліття зазнала глобальної трансформації. Характеристикою соціально-економічного розвитку сучасного світу є швидкий розвиток світу, особливо європейський інтеграційний процес. У той же час навіть ті країни, які не є членами асоціації, неминуче відчують її реальний вплив. На європейському континенті такою інтегрованою групою є Європейський Союз, і її розширення призведе до того, що Україна матиме спільний кордон з Європейським Союзом протягом 3-5 років. Це забезпечить нові можливості для поглиблення співпраці і одночасно змусить нас боротися з новими викликами. Ця стаття представляє основні міркування та аргументи на підтримку вступу України до Європи та пропонує наступні пріоритетні заходи для нашої країни.

Мета цієї статті - вивчити та проаналізувати економічне співробітництво між Україною та Західною Європою та інтеграцію України до Європейського Союзу.

У роботі відповідно до заданої мети встановлюються такі завдання:

- Охарактеризуйте поточну ситуацію із зовнішньою торгівлею України з країнами ЄС;
- Розкрийте основні напрямки співпраці та те, як Україна буде інтегруватися до ЄС;
- Проаналізувати динаміку зовнішньоторговельних відносин;

Метою дослідження є низка зв'язків (торгівля, інвестиції, фінанси) між Україною та Західною Європою. Предметом дослідження є

інтерактивний процес між темами зовнішньоекономічної діяльності України та країн ЄС.

Теоретичною та методологічною основою цієї роботи є закони та нормативні акти, друковані публікації та періодичні видання.

РОЗДІЛ 1 ПЕРЕДУМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

1.1. Нормативно-правові відносин України з ЄС.

Насправді, з моменту здобуття незалежності, Україна встановила зовнішню політику, а в більш широкому розумінні - незалежність на основі "повернення до Європи". Україна стала першою країною СНД, яка уклала "Угоду про партнерство та співробітництво" з Європейським Союзом (16 червня 1994 р.), яка встановила правовий механізм співпраці між двома сторонами. У 1994-1996 рр. ЄС прийняв спільну позицію щодо України (28 листопада 1994 р.) та план дій (6 грудня 1996 р.). Ці дії виражали підтримку незалежності України, територіальної цілісності, демократичної політики та економіки. Трансформація та її інтеграція у світову економіку, 1 березня 1998 р. "Угода про партнерство та співробітництво" набула чинності після 11 червня 1998 р. Указом Президента України затверджена "Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу" до 2007 року.

Україна отримує повноправне членство в Європейському Союзі. Європейський Союз був оголошений стратегічною метою та отримав статус асоційованого члена Європейського Союзу - це головний зовнішньополітичний фокус України в середньостроковій перспективі. [18] З 1998 по 1999 р. Було встановлено інституційну основу для співпраці відповідно до "Угоди про партнерство та співробітництво" та перше засідання Ради (8-9 червня 1998 р.) та Комітету з питань співробітництва (5 листопада 1998 р.). Перша робоча зустріч Європейського Союзу, відповідних підкомітетів та Комітету парламентського співробітництва (30 листопада - 1 грудня 1998 р.). Україна і Трійка ЄС та саміт Україна-ЄС стали нормами двосторонніх відносин.

На відміну від інших країн Центральної та Східної Європи, які уклали угоди про членство з ЄС, більшість із них розпочали прямі переговори про вступ до ЄС, а УПС чітко не зазначила перспектив вступу України до ЄС.

Перспективи офіційного вступу України до ЄС та перспективи спільної стратегії ЄС щодо України ще не визначені. Він був прийнятий на Гельсінкському саміті Європейського Союзу 11 грудня 1999 року. Водночас у цьому документі ЄС вперше визнає «європейські прагнення» України та вітає її «проєвропейські варіанти».

Прийнято статтю на Європейська Рада визнає, що процвітаюча та стабільна Україна відповідає найкращим інтересам Європейського Союзу, і наголошує на повному здійсненні партнерства та його європейської ідентичності. Тому, хоча "Спільна стратегія" підтверджує, що Європейський Союз недостатньо підготовлений до розгляду майбутніх перспектив вступу України до ЄС на цьому етапі, вона надає нові сфери та можливості для поглиблення співпраці. Якщо вона буде використана належним чином, вона відкриє двері для нас. Україна, двері Європейського Союзу. [19] Очевидно, що нинішня слабка позиція України в питаннях європейської інтеграції та її невідповідність політичним та економічним стандартам ЄС є природним результатом невідповідності та затримки реформ.

Роки застою залишили Україну позаду складних ринкових переходів цих країн Центральної та Східної Європи. “Декларативне” домінування адміністративного відомства та відсутність культури “імплементачії”, слабка інституційна та функціональна інтеграція пріоритетів політики європейської інтеграції у щоденній державній діяльності, неефективні міжвідомчі координаційні механізми та нагляд за виконанням прийнятих рішень. знання державних службовців, пов’язані з європейською інтеграцією, навіть найсучасніші знання, негативно вплинуть на імплементачію

Угоди про партнерство та співробітництво та Стратегії інтеграції до ЄС. Успіх української дипломатії та заслужене розуміння активної ролі України у підтримці регіональної безпеки недостатні, щоб компенсувати відсутність у країні структурних реформ. З одного боку, інтерпретація розриву між наміром та заявою та його реалізацією, особливо у сфері європеїзації українського законодавства, не може просто пройти час

парламентської процедури, або, крім того, серйозні дебати щодо тлумачення між наміром і заявою. "Неконструктивна опозиція" Верховної Ради.

1.2. Порівняння Українського законодавства з Європейським.

Вимога українського законодавства щодо адаптації до законодавства ЄС має відповідати сучасній європейській правовій системі, яка забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної та культурної діяльності громадян України, економічний розвиток країн, що входять до ЄС, та сприяти поступовому розвитку України. Добробут формується в країнах-членах ЄС. Перегляд українського законодавства передбачає реформування його правової системи, яка поступово узгоджується з європейськими стандартами та охоплює приватне, митне, трудове, фінансове та податкове законодавство., Законодавство, пов'язане з інтелектуальною власністю, охороною праці, охороною життя та здоров'я, навколишнім середовищем, захистом споживачів, технічними правилами та стандартами, транспортуванням та іншими сферами, визначеними «Угодою про партнерство та співробітництво».

Важливим фактором реформування правової системи України має стати участь України у Конвенції Ради Європи, яка встановлює спільні стандарти для організації та Європейського Союзу. Етап правової адаптації включає реалізацію "Угоди про партнерство та співробітництво", укладення галузевих угод, узгодження чинного українського законодавства зі стандартами ЄС та створення механізму узгодження українського законопроекту з нормами ЄС. [25]Європейська інтеграція повинна бути головним пріоритетом усіх відомств та усіх рівнів управління в Україні. З цієї точки зору послідовне здійснення адміністративних реформ має чітко реалізувати цей пріоритет та забезпечити відповідні зміни в структурі різних міністерств та відомств та координація міжінституційних механізмів. Досвід інших країн Центральної та Східної Європи показав, що доцільно ввести посаду спеціального уповноваженого з питань європейської інтеграції на

міністерському рівні та надати необхідні повноваження для координації зусиль усіх виконавчих агентств щодо співпраці з ЄС.

Для ефективнішої координації діяльності уряду та Верховної Ради в парламенті має бути створений спеціальний комітет з питань європейської інтеграції. Це нововведення логічно відобразить стратегічний напрямок європейської інтеграції, сприятиме більшій симетрії контактів між парламентами та парламентському більш ефективному контролю за процесом європейської інтеграції, особливо в координації українського законодавства та законодавства ЄС.

Комітет закордонних справ також повинен здійснювати нагляд за європейською інтеграцією, але це не є його основною функцією. Майже всі парламенти країн-кандидатів на членство в ЄС мають такий розподіл повноважень. Загалом, як інституція, яка безпосередньо представляє українських громадян, Верховна Рада може відігравати помітнішу роль у заохоченні кращого розуміння процесу європейської інтеграції та громадської підтримки. [26] Здійснення європейського вибору вимагає не лише політичної волі, а й державних службовців, які пройшли належну підготовку не лише в центральному апараті, але й на регіональному та місцевому рівнях, їх основних установах та процесах прийняття рішень, їх навичках ведення переговорів та використання європейських інформаційних ресурсів для вдосконалення знань основних європейських мов. Спеціальний план перепідготовки працівників повинен виконувати департамент, і цей план повинен бути на крок попереду у процесі узгодження законодавства та імплементації СПС.

На державному рівні необхідно визначити політику перепідготовки та підготовки кадрів, їх конкретні цілі, проаналізувати потреби та наявні ресурси, а також оцінити зміст та вплив навчальних курсів. Розглянемо механізм мотивації участі державних службовців у навчальних програмах та програмах перепідготовки. Порядок денний повинен включати вдосконалення та зміцнення установ, що проводять курси європейської

інтеграції, та пришвидшення запровадження відповідної спеціалізації на університетських та коледжних курсах відповідно до положень інтеграції України до стратегії Європейського Союзу. Потрібно створити та підтримувати базу даних про європейську інтеграцію.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З ЄС.

2.1. Зовнішня торгівля України з країнами ЄС.

З часу проголошення незалежності Україна почала вживати рішучих заходів для налагодження та розвитку зовнішньої торгівлі з Німеччиною. З огляду на економічний розвиток Німеччини, її потенціал (потенціал, який може бути замінений на своїх позиціях іншими розвиненими країнами Заходу), безумовно, є головним пріоритетом. У сфері зовнішньої торгівлі Німеччина завжди була і залишається одним із найважливіших партнерів України, на частку Німеччини якого припадає близько 7% загального обороту нашої країни.

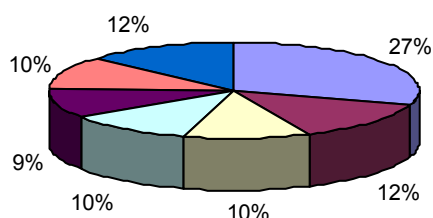
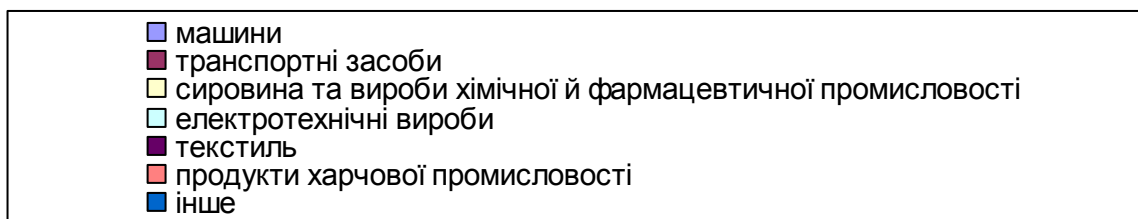
Після досягнень у 1999 році Україна увійшла до десятки найбільших торгових партнерів Німеччини в Центральній та Східній Європі та впевнено посідає друге місце, поступаючись лише Росії. Рівень реалізації взаємної торгівлі (2 млрд. Дол. США) є найвищим рівнем в історії незалежної країни України, хоча цей рівень дуже низький у порівнянні із загальним обсягом зовнішньої торгівлі Німеччини. 0,2%. У структурі товарообороту спостерігається негативне сальдо у взаємній торгівлі, на жаль, це негативне сальдо стало довгостроковим (рис. 1). Варто зазначити, що з 27 країн Центральної та Східної Європи та СНД лише трьом країнам (Росія, Словенія та Словаччина) вдалося досягти позитивного торгового балансу з Німеччиною. [8] У 1996 р. Збільшення зовнішньоторговельного обороту між нашими двома країнами відбулося внаслідок прискореного зростання поставок України на німецький ринок на фоні того, що наш імпорт перестав зростати. [1] Завдяки лібералізації зовнішньої торгівлі України та стабільності внутрішнього валютного ринку позитивна тенденція торгівлі між Україною та Німеччиною набрала нових темпів у 1997 році. У 1997 р. Товарообіг між Україною та Німеччиною зріс на 24% порівняно з 1996 р., Експорт - 25,9%, імпорт - 21,4%. Незважаючи на збільшення, німецько-

українська торгівля розвивалась у дуже вузьких рамках із відносно невеликим початковим фундаментом.

У 1998 р. Як імпорт, так і експорт продемонстрували тенденцію паритетного зростання. Порівняно з 1998 р., Експорт України в 1999 р. Зріс на 10%. Тому спостерігається позитивна динаміка. Частка України у зовнішній торгівлі Німеччини зараз становить близько 0,2%. З України до Німеччини переважно експортуються товари промислового сектору, і їх частка в структурі експорту становить близько 90%.

Основними напрямками загальної експортної продукції України є текстильні вироби та одяг, які в основному виготовляються із зарядженої сировини (33%), далі йдуть фармацевтична та хімічна промислова продукція (13%) та вироби із заліза. та сталі (13%) (рис 2,3). Продукти харчування становили 8,5%. У німецькому експорті в Україну також переважає промислова продукція, на яку припадає близько 90%. Як показано. 2. Структура імпорту України з Німеччини. Перший - це автомобілі (27%), за ними йдуть автомобілі (12%), за ними йдуть сировина та продукція хімічної та фармацевтичної промисловості (10%), електротехнічна продукція (10%) та текстиль (9%). продукція галузі, що становить 10%. [15] Сьогодні Україна стала однією з найбільших торгових держав.

На жаль, істотно скорочено імпорт інвестиційних товарів, особливо обладнання, що використовується на підприємствах легкої та харчової промисловості, металообробних машин та прецизійних машин, що, звичайно, не сприятиме оновленню основних фондів України.

У цьому контексті все ще існує велика кількість так званих некритичних імпортованих товарів. У 1999 р. Обсяг імпорту лише тютюнових виробів, алкогольних напоїв та пива становив близько 10 млн. Марок, що свідчить про необхідність подальшого вдосконалення національної митної та тарифної політики. Для забезпечення німецького експорту в Україну за допомогою гарантії компанії "Гермес" щороку створюється фонд у 300 мільйонів німецьких марок. Передумовою гарантії є відповідна гарантія від українського уряду.

Однак слід пам'ятати, що формування економіки і торгівлі Відносини між нашими країнами відбувались у складних умовах, особливо коли зв'язки всередині Німеччини були в стагнації, особливо в західних країнах, а також загальна криза в українській економіці. Тому для встановлення ефективних виробничих та комерційних відносин між компаніями та установами, підприємствами та підприємцями, створення спільних підприємств торговельним делегаціям потрібні відповідні умови співпраці, підписання необхідних угод та контрактів та встановлення міжнародних контактів на всіх рівнях. [3] Торгівля між Україною та Німеччиною перебуває на

критичній стадії, і торгівля зазнає серйозних змін. Але, схоже, ще не існувало структури, яка була б взаємовигідною для національних економік обох партій і відповідала б їх потенціалу

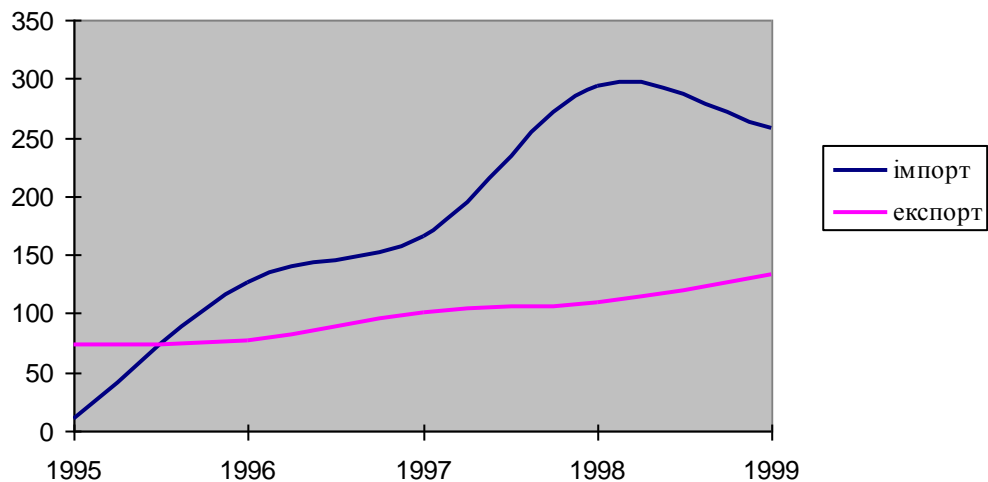
Основним завданням зовнішньоторговельної політики України є подолання торгового дефіциту між Україною та Німеччиною та збільшення частки вироблених товарів в структурі експорту України. Відмінне сальдо зовнішньої торгівлі між Україною та Німеччиною, що свідчить про те, що українська продукція на сьогодні є менш конкурентоспроможною, ніж продукція німецьких виробників. Останнім часом посилилась робота з української сертифікації продукції, впровадження нових технологій та спільних виробничих організацій. Впровадження цих та інших заходів матиме значний вплив на підвищення конкурентоспроможності української продукції та прискорення термінів їх просування на німецькому ринку.

Аналізуючи зміни у зовнішньоторговельній ситуації України та Німеччини, можна сказати, що вони мають подальші перспективи розвитку. Основою є поглиблення зовнішньоекономічних зв'язків, які здійснюються не лише на міжурядовому рівні, а й на окремих підприємствах України та Німеччини. Італія є другим за величиною торговим партнером України в Європі. Відмінною рисою торгових відносин між Італією та Україною є життєздатність зовнішньої торгівлі. У перші дні торгівлі між Італією та Україною експорт України значно перевищував імпорт. У 1994 р. Торговельний баланс між двома країнами становив 80 млн. (Рис. 4). Пізніше ця вартість знизилася, досягнувши в 1997 році 12,9 млн. Доларів Шляхом зменшення частки низькотехнологічної української продукції, що поставляється до Італії, та збільшення частки вироблених товарів забезпечується рівень структури торгівлі.

Отже, якби частка чорних металів та виробів з них, проданих в Україні в 1994 р., становила 47,9% від загального експорту до Італії, то в 1997 р. Вона становила б 13,0%. Водночас обсяг експорту українського одягу та взуття зріс більш ніж у десять разів. Організація українсько-італійського

спільного підприємства також допомогла змінити структуру українського імпорту.

Тому для спільного виробництва сучасного взуття необхідно збільшити постачання шкіряної сировини в Україну з 106 100 доларів США в 1994 році до 510,4 мільйонів доларів США в 1997 році. Одночасно зросли закупівлі обладнання в Україні та легкій промисловості. У 1998 р. Обсяг торгівлі між двома країнами досяг 769 млрд. Доларів США. Крім того, експорт України до Італії становив 60%, а італійського експорту - 40%. [5] Італійці купують в Україні напівфабрикати металургійної промисловості, хімічну продукцію, металобрухт, вироблену машинами продукцію, сільськогосподарську промисловість, продукцію легкої промисловості: меблі, взуття, одяг тощо. Звичайно, Італія також дуже зацікавлена в природних ресурсах України

Рис. 7. Динаміка зовнішньої торгівлі між Україною і Австрією (млн.дол.)

На бізнес-форумах, що проводились у Києві, Львові, Дніпропетровську та Одесі, австрійцям вдалося налагодити ділові стосунки з понад 600 українськими партнерами. Ця діяльність не лише сприяє збільшенню експорту української продукції (адже під час цих переговорів можна з'ясувати потреби австрійської сторони), але й усуває негативне сальдо в

торгівлі України з Австрією. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Великобританією. Через консерватизм деяких британських урядів та ділових кіл країна не повністю використала потенціал Східної та Центральної Європи, включаючи Україну, для подальшого розвитку взаємовигідних торгових відносин.

Наразі торговельні відносини між Україною та Великобританією змогли знайти розумний спосіб ведення імпортно-експортного бізнесу. Результатом такої ситуації є коливання зовнішньої торгівлі. Спочатку обсяг торгівлі між двома країнами не перевищував 100 мільйонів доларів США, і подолати цю межу вдалося лише в 1994 році. За той же період торговельне сальдо України було дещо позитивним. У 1995 та 1996 роках ділові зустрічі між урядовими делегаціями та підприємцями двох країн збільшили експорт до Великобританії з 48 млн. Дол. США у 1995 р. До 164 млн. Дол. США у 1996 р. Щорічні темпи приросту товарообігу складають близько 15-20%. Однак імпорт зростав швидше (більш ніж у п'ять разів попереднього року). Це призвело до негативного сальдо в торгівлі України зі Сполученим Королівством у 1997 році (рис. 8). Чорні метали становлять важливу частку товарної структури, що експортується в Україну.

Пізніше, через відповідні обмеження ЄС, їх частка в загальному експорті України до країни в 1996 році впала до 16,3%. Ця тенденція тривала з 1997 р. До першої половини 1998 р., Коли частка чорних металів, реалізованих в Україну, становила менше 10% загального обсягу експорту України до цієї країни. Як показано на малюнку. 8. Динаміка обсягу торгівлі між Україною та Великобританією, (мільйони доларів).

Британія спочатку імпортувала сировину, а також продукцію з металургійної промисловості, сталевих труб та продукцію з трубної прокатки. [9] У Великобританії українські домогосподарства користуються великим попитом на нафту. В основному соняшник, хімічні добрива (його використання різко впало в 1998 р.), Бавовняні ворсинки та текстильна сировина. Кількість неорганічних хімічних речовин, що постачаються в

Україну, стабілізувалась (складаючи 7% всього українського експорту до Великобританії). У той же час, навіть якщо порівнювати з імпортом, перелік товарів, що експортуються з України до Великобританії, є дуже вузьким. Стан зовнішньої торгівлі між Україною та Великобританією досі є незадовільним. У зв'язку з цим вживаються практичні заходи для створення умов для його відродження.

Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Францією. Торговельний баланс між Україною та Фр

анцією не збалансований. Його динаміка постійно погіршується. Тому з 1992 по 1999 рік імпорт французької продукції зріс з 94-го до 63-го, тоді як експорт України до Франції також впав з 58-го до 71-го. Замороження експорту (вгору-вниз) ніколи не досягало рівня 1992 року, а негативне сальдо, сформоване в 1994 році, зростає.

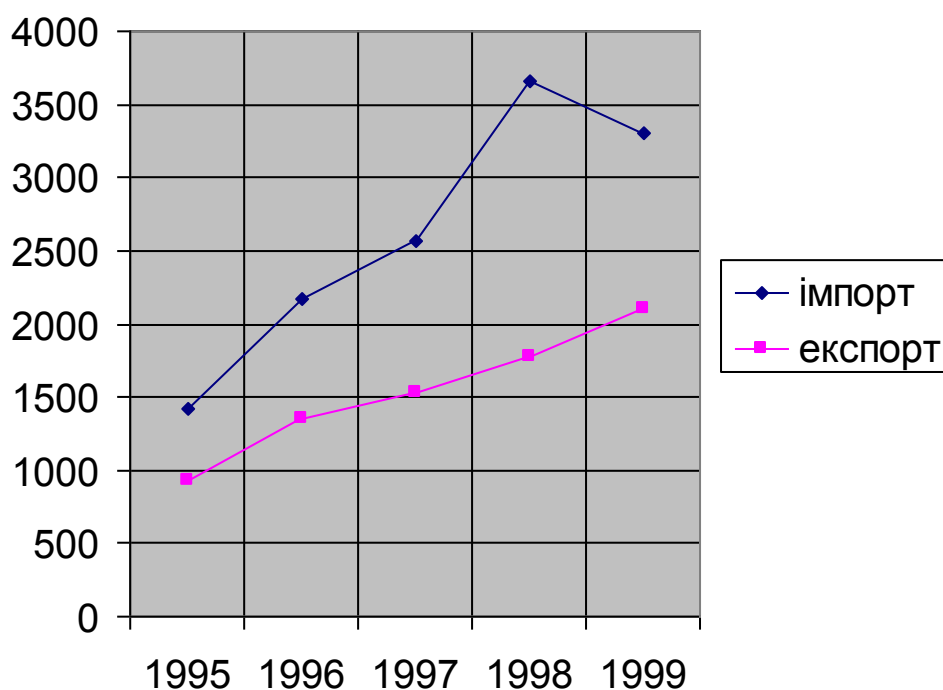
Перспективним фактом можна вважати зміну структури експорту українських товарів у напрямку збільшення частки промислової продукції та послуг. Переробка сільськогосподарської продукції. Згідно з проведеним аналізом, основні експортні можливості України пов'язані з продуктами української хімічної промисловості (капролактам, полівінілхлорид, добрива), металургією (реекспортується до третіх країн), деревообробною промисловістю (переважно деревна сировина), сільськогосподарською продукцією (нафта рослин), культури) та спільних виробничих організацій одягу, напівфабрикатів та подальшого їх експорту до Франції та третіх країн.

2.2 Структура експорту та імпорту України та ЄС

Звичайно, сьогодні країни ЄС стали важливими партнерами України у розвитку економічних відносин. Зокрема, це можна довести статистичними даними, які показують, що обсяг торгівлі між ними значно зріс за останні роки. Як ми всі знаємо, ВВП України продовжує зменшуватися щороку протягом пострадянського періоду. У 2000 р. ВВП України становив 37% від

рівня 1992 р. і 30% рівня 1990 р.; виробництво промислової продукції в 1999 р. Становило 42% від рівня 1990 р.; серед 25 країн з перехідною економікою це було десятиліття Особливі випадки періоду спостереження (1989-1999). Однак у цьому контексті зовнішньоторговельні відносини країни з ЄС сповнені життєвих сил. Експорт України на ці вимогливі ринки зростає

більш ніж на 10% на рік протягом 7 років поспіль (1992-1999 рр.), А іноді навіть на 16% (рис. 10). Це, безсумнівно, є ознакою швидкого коригування напрямку експортного сектору України та зовнішньої торгівлі із Заходом. Починаючи з 1992 року, частка ЄС у зовнішній торгівлі України неухильно зростала, досягнувши 17% загального експорту України та 23% загального імпорту України в 1999 році. [10] Однак навіть сьогодні, у всіх країнах ЄС разом, "вага" зовнішньої торгівлі України лише втричі перевищує вагу Росії. Більше того, якщо розглядати з точки зору кожної країни, ця "вага" досить нерівномірна (рис. 11). Тому на дві країни, Німеччину та Італію, припадає приблизно половина імпорту та експорту України до Західної Європи. Це означає, що для більшості країн-членів ЄС Україна досі економічно невідома.

Рис. 10. Зовнішня торгівля України з країнами ЄС.

Крім того, слід зазначити, що імпорт України з ЄС становить лише 60% експорту України. [8] Отже, негативне сальдо взаємної торгівлі перевищує 1 мільярд доларів США. Сполучені Штати. Це не лише підтверджує низьку конкурентоспроможність українського експорту на ринку ЄС, а й підтверджує той факт, що європейські країни розглядають Україну як власний товарний ринок. Крім того, слід посилити традицію "хвороби" в зовнішній торгівлі України, особливо структуру експорту. Основна увага приділяється низькообробленим товарам, що виробляються в низькодинамічних секторах світової економіки. З цієї причини ЄС Вжити захисних заходів (чорна металургія, текстильна промисловість, сільськогосподарська продукція). Це також спотворена структура імпорту. В останні роки високотехнологічні засоби виробництва були замінені імпортом вироблених споживчих товарів. Виробництво вироблених товарів вже існує або має налагоджуватися безпосередньо в Україні. Тому багато торговельно-економічних відносин з ЄС є нерозумними і не можуть задовольнити довгострокові потреби української економіки. [тринадцять] Однак у торговельно-економічних відносинах України з ЄС є багато проблем. Основний зміст:

- Довгостроковий дефіцит торгівлі
- Не спостерігається великих змін у структурі продукції
- Обмежити подальше зростання експорту
- Проблеми з імпортом

Хронічна дефіцитність торгівлі.

Графік показує, що дефіцит торгівлі України з ЄС стабільно збільшувався протягом 1994-1998 рр., і лише в 1999 р. Він зменшився на 600 млн. Доларів США порівняно з 1998 р. Зменшення торгового дефіциту в 1999 році було також результатом фінансової кризи в Україні, яка призвела до значного знецінення курсу української гривні, що призвело до відносного зростання цін, коли платоспроможність України була нестабільною. Імпортер. Слід зазначити, що торговий дефіцит з розвиненими країнами є

нормальним для країн з перехідною економікою, оскільки він може бути компенсований надлишками на інших ринках; торговий дефіцит, як правило, обумовлений збільшенням імпорту так званих "інвестиційних товарів" (машин, обладнання тощо). .) необхідні для сучасного виробництва і викликані.

Відповідно до логіки трансформації системи, країна використовує цей імпорт за призначенням і може компенсувати тимчасовий дефіцит торгівлі в майбутньому. На жаль, Україна все ще не в повній мірі використовує цю можливість [3]. Істотних змін у структурі продукції не спостерігається. Зростання товарообігу з ЄС не призвело до значних змін у товарній структурі. Україна скористалася відкриттям європейського ринку, і на основі технологічної основи та досвіду радянської епохи збільшила експорт тієї продукції, яка раніше мала вищі квоти на експорт.

У палітрі експорту металургійної та хімічної продукції Україна експортувала до Європи вузький асортимент простих продуктів із відносно невеликим ступенем переробки. Тому зростання продажів цих капіталомістких товарів в ЄС досягається не за рахунок збільшення їх виробництва, а шляхом перенаправлення поставок внутрішнього та колишнього радянського ринків в інші частини світу. Основними носіями експортного буму України до ЄС є металургія (чорні та кольорові метали та їх продукція), одяг, основні хімічні речовини та овочі.

Завдяки цій продукції, щороку експорт України зростає з двозначними темпами. Структурна зміна структури імпорту - це збільшення частки перероблених харчових продуктів; З іншого боку, через поглиблення загальної економічної кризи імпорт машин та обладнання зменшився. Саме остання тенденція перешкоджає широкому використанню імпортової продукції для модернізації. Лише в таких гнучких галузях, як харчова та легка промисловість, останнім часом можна спостерігати ознаки відновлення виробництва, особливо завдяки використанню імпортованих інвестиційних товарів на підприємствах. Інші галузі ще не змогли освоїти сучасні

технології. Підозра європейських партнерів щодо інвестицій у важку промисловість України зумовлена відомою довгостроковою хвилею ділового середовища в країні - нестабільністю законодавства, поширенням корупції та втручанням держави у діяльність компаній. Як результат, були закріплені несприятливі зміни в структурі промислового сектору, що сприяють розвитку енергоємних галузей. [16]

2.3. Основні пріоритети Європейського союзу для України.

ЄС надає допомогу у формі різноманітних програм, найважливішою з яких є TACIS, яка заслуговує на найвищу оцінку та увагу. Субсидії в основному використовуються для надання технічної допомоги, передачі технологій та консультування з питань управління, бізнесу, енергетики, транспорту та фінансового навчання. У липні 1999 року комітет подав до Європейського парламенту звіт про середньострокові результати програми TACIS. Це перше всебічне дослідження такого роду за весь період існування TACIS (тобто з 1991 р. По теперішній час). Основною метою звіту є інформування Європейського парламенту та держав-членів про ефективність плану, його різних механізмів та його вплив на реформи країн-партнерів. [17]

Для підготовки звіту була створена спеціальна робоча група для збору, обробки та аналізу великої кількості даних. Цю інформацію надає звіт незалежних експертів TACIS. Звіт містить понад 70 сторінок тексту та приблизно 1000 сторінок різних додатків. Готуючи звіт, автор намагався визначити, чи відповідає план TACIS встановленим стандартам, а саме доречність, ефективність, вплив на ринкову реформу та процес політичної трансформації країн-партнерів, відкритість тощо. Експерти дійшли наступних висновків: 1. Форма технічної допомоги TACIS завжди була і є єдиною здійсненою та обґрунтованою формою підтримки NSW. Ці країни продовжують вимагати великих обсягів інвестицій, і основна увага фінансується на побудові ринкової інфраструктури та побудові демократичного суспільства.

Одним з нових напрямків плану є так званий "Проект СОТ", який має на меті сприяти інтеграції нових незалежних країн у світову економічну систему. 2. Невдачі та перешкоди впровадженню ТАСІС зумовлені повільним реагуванням на потреби країн-партнерів, відсутністю стратегічного планування, недостатнім досвідом експертів та консультантів у країнах з перехідною економікою та мовними бар'єрами, які давно перешкоджають повному обсягу ТАСІС. У свою чергу, офіс ТАСІС поскаржився на слабку інформаційну підтримку з боку керівних органів країн-партнерів. 3. На основі проведених досліджень і численних опитувань представників урядових структур і інших сфер, що впливають на прийняття політичних рішень у країнах-партнерах, автори доповіді прийшли до висновку, що вплив ТАСІС на процес прийняття рішень в Україні була особливо чутливою на ранніх стадіях плану.

Останніми роками ця ситуація зменшилася через відсутність активного діалогу між керівництвом ЄС та урядом та труднощі з отриманням матеріалів та документів, що відображають процес прийняття рішень країнами-партнерами. 4. Дослідження показали, що це справило найбільший вплив на реалізацію проектів із залученням нових установ, які сподіваються отримати нові навички та досвід у таких сферах, як імміграційна політика, митниця, центри підтримки МСП, бізнес та розвиток центрального банку. , Зайнятість тощо 5. Автор звіту також зазначив, що програма ТАСІС сприяла зростанню "національного персоналу", тобто розвитку консультаційних та експертних навичок та досвіду в країнах-партнерах. Загалом робляться такі висновки: °

ТАСІС зробив значний внесок у встановлення демократичних інститутів та ринкових відносин в Україні. ° Ефективність ТАСІС обмежена багатьма недоліками у плануванні та реалізації, особливо вимогами системи фінансової звітності. Останнє пояснення полягає в тому, що витрачання бюджетних коштів ЄС потрібно суворо контролювати. ° Висновок - Показати більшу «гнучкість» щодо цього питання та вирішити проблему розподілу фінансування проекту відповідно до конкретної ситуації. Спеціальна

делегация, до складу якої входили члени Європарламенту, відвідала Україну під час навчального візиту та склала наступний звіт про діяльність та ефективність роботи офісу TACIS в Україні. Він вказує на слабкі місця TACIS, необхідні інновації в його роботі та важливість безпосереднього збільшення фінансування проекту, беручи до уваги важливість конкретних умов у регіоні. Висловив такі коментарі: ° Організація та управління планом TACIS мають бути децентралізованими та спрощеними, а процес затвердження проекту та розподілу коштів повинен бути прискореним. ° Нехай більше місцевих партнерів беруть участь у підготовці та реалізації проекту.

Необхідно розширити сферу повноважень місцевих офісів TACIS щодо координації роботи європейських та українських партнерів TACIS щодо моніторингу регіональних та місцевих проектів. ° Місцевий офіс TACIS може бути використаний як сховище інформації, орієнтир для представництва ЄС в Україні, представників країн-членів ЄС та західних рухів, що мають комерційні інтереси в регіоні. ° Важливо досягти збалансованої взаємодії між проектами, що може полегшити виконання кількох великомасштабних проектів одночасно, Збільшити концентрацію праці та виключити деякі витрати на управління. ° Необхідно чіткіше визначити обов'язки консультантів, яким TACIS передбачає оплату їх роботи. І більшою мірою залучати місцевих партнерів.

РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З ЄС, ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПРИСКОРЕННЯ.

3.1. Проблеми у відносинах України і ЄС.

На відміну від інших країн Центральної та Східної Європи, які мають угоди про асоційоване членство з ЄС, більшість із них розпочали прямі переговори про вступ до ЄС, а в «Угоді про партнерство та співробітництво» чітко не вказані перспективи вступу України до ЄС. Перспективи офіційного вступу України до ЄС та перспективи спільної стратегії ЄС щодо України ще не визначені. Він був прийнятий на Гельсінкському саміті Європейського Союзу 11 грудня 1999 року. Водночас у цьому документі Європейський Союз вперше визнає «європейські прагнення» України та вітає її «проєвропейські варіанти». Зокрема, Європейський Союз підкреслює, що повне впровадження Угоди про партнерство та співробітництво є Успішна інтеграція України до європейської економіки. Передумови для цього і допоможуть Україні сформувати свій європейський імідж [26]. Тому, хоча "Спільна стратегія" підтверджує, що Європейський Союз недостатньо підготовлений до розгляду майбутніх перспектив вступу України до ЄС на цьому етапі, вона надає нові сфери та можливості для поглиблення співпраці.

Якщо вона буде використана належним чином, вона відкриє двері для нас. Україна, двері Європейського Союзу. Очевидно, що нинішня слабка позиція України в європейській інтеграції та її невідповідність політичним та економічним стандартам ЄС є природним результатом невідповідностей та затримок у здійсненні реформ - роки стагнації залишили Україну позаду тих стійких країн Центральної та Східної Європи. Складна трансформація ринку. «Декларативне» домінування та відсутність культури «імплементатії» в адміністративних органах, слабка інтеграція системи та функції пріоритетів у повсякденній діяльності уряду щодо політики європейської інтеграції, неефективний міжвідомчий механізм координації та нагляд за виконання прийнятих рішень.

Що стосується європейської інтеграції, навіть на найвищому рівні, професійна підготовка та знання державних службовців негативно вплинуть на імплементацію Угоди про партнерство та співробітництво та Стратегії інтеграції до ЄС. Успіх української дипломатії та заслужене розуміння активної ролі України у підтримці регіональної безпеки недостатні, щоб компенсувати відсутність у країні структурних реформ. З одного боку, інтерпретація розриву між наміром та заявою та його реалізацією, особливо у сфері європеїзації українського законодавства, не може просто пройти час парламентської процедури, або, крім того, серйозні дебати щодо тлумачення між наміром і заявою. "Неконструктивна опозиція" Верховної Ради. [27] Закриті компанії в системі державного управління, високий рівень корупції, слабкі сторони демократичних інститутів та слаборозвинене громадянське суспільство, пригнічення свободи преси, політичні проблеми, що критикуються Європейською Радою, відсутність стабільної національної консенсусної дипломатії з таких ключових питань, як внутрішній розвиток та економічний розвиток Політика вкрай негативна, фон відносин України з ЄС та загрози перетворити Україну на аутсайдера. Подібні загрози та невизначеності існують і в економіці.

Існуюча законодавча база та інституційна інфраструктура не забезпечують достатніх гарантій для інвесторів та кредиторів, загострюючи торгові суперечки та обмежуючи потенціал регіонального економічного співробітництва. На сьогодні основними формами співпраці між Україною та Європейським Союзом є технічна допомога, торгівля та інвестиційна діяльність. Що стосується технічної допомоги з боку Європейського Союзу, Україна посідає лише Росію серед колишніх радянських республік. Основними пріоритетами такої допомоги, що надається програмою TACIS, є ядерна безпека та охорона навколишнього середовища, реструктуризація державних підприємств та розвиток приватного сектору. Водночас частка України у зовнішньоторговельному обороті ЄС є незначною: лише 0,42% від загальної торгівлі ЄС. З огляду на інвестиційні потреби України, порівняно з

іншими країнами Центральної та Східної Європи, прямі іноземні інвестиції ЄС в Україну також дуже малі та не важливі для національної економіки. Високий операційний ризик на українському ринку може пояснити цю ситуацію, що робить його незначним та непривабливим економічним партнером та інвестиційним ринком для Європейського Союзу. [двадцять один] Тому статус-кво економічних відносин між Україною та ЄС можна назвати «кооперативною торговою моделлю». Його характеристика полягає в тому, що структура зовнішньої торгівлі України визначається порівняльною перевагою, яку Україна сформувала, приєднавшись до радянської економічної системи.

Така ситуація виникає з багатьох об'єктивних та суб'єктивних причин, а саме: 1. В Україні поступово розгортається процес визначення того, які компанії та товари повинні формувати зовнішньоекономічний профіль країни в середньо- та довгостроковій перспективі. 2. Економічна криза перешкоджала доступу на світовий ринок, особливо європейський, а також створювала потенційно конкурентоспроможні українські компанії. Крім того, накопичення взаємного боргу між підприємствами перешкоджає розвитку нормальної кооперації, і без такої кооперації неможливо гарантувати виробництво кінцевого продукту. Слід зазначити, що економічна криза є причиною того, що Україна не може (за невеликими винятками) повною мірою використовувати квоту ЄС для імпорту українських товарів. 3. Наслідування Україною радянської виробничої структури значною мірою перешкоджало інтеграції України в європейську економіку. У минулому Україна спеціалізувалася на виробництві проміжних промислових продуктів, тоді як виробництво кінцевої продукції знаходилося за межами території Республіки. 4. Давня структура української промисловості залишається практично незмінною. Традиційно в ньому переважають матеріали та енергоємні галузі, такі як виробництво важкої техніки, хімічна та будівельна промисловість, сільськогосподарська техніка та трактори. Сучасні високотехнологічні галузі не можуть визначити промисловий профіль країни.

Ось чому значна частина української продукції не є конкурентоспроможною або повністю неконкурентоспроможною на світовому ринку.⁵ Менш перероблені товари на європейському ринку, промислові споживчі товари та сільськогосподарська продукція досить насичені. Іншими словами, сьогодні ці товари складають основну частку українського експорту. Ринок ЄС насичений традиційними машинобудівними продуктами, виробленими вітчизняними галузями, а це означає, що створення країни-виробника складної продукції на українському ринку об'єктивно вимагає від України посилення свого інноваційного процесу.

3.2. Шляхи прискорення входження України до ЄС.

Поєднуючи вищезазначені факти, можна сформулювати основні цілі зовнішньоекономічної політики України у відносинах з країнами ЄС: 1. Повністю впровадити з Європейським Союзом та його державами-членами "Гельсінський підсумковий документ" Конференції з питань безпеки та співробітництва в Європі (НБСЄ), загальні принципи торговельно-економічного співробітництва, передбачені "Новою європейською Паризькою хартією", та зустрічі з документами НБСЄ в Мадриді та Відні, Боннська конференція НБСЄ з економічного співробітництва, Гельсінський документ НБСЄ "Виклики змін", "Європейська енергетична хартія", Декларація Конференції Люцерна (квітень 1993 р.) Угода про партнерство та співробітництво між Україною. Тимчасова угода про торгівлю та пов'язані з торгівлею питання між Західною Європою та Україною від 1 червня 1995 р.²

Своєчасно та всебічно реалізовувати необхідні економічні та політичні заходи для початку переговорів із західноєвропейськими країнами щодо створення зони вільної торгівлі в їх відносинах у майбутньому. 2. Отримати одностайну підтримку Європейського Союзу та його держав-членів щодо якнайшвидшого вступу України до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) / Світової організації торгівлі (СОТ) на основі Західної Європи, яка визнає Україну країною з перехідною економікою .4. Розглядаючи питання,

пов'язані з можливістю приєднання України до певних програм європейської інтеграції, головним чином у сферах енергетики, транспорту, науки і техніки, інформатики та сільського господарства, Певні галузі, охорона навколишнього середовища, освіта. 5. Забезпечити вихід основних експортних товарів та послуг України на ринки держав-членів ЄС без перешкод та недискримінації. 6. Отримати стабільну фінансову підтримку та технічну допомогу для успішного здійснення ринкових перетворень в українській економіці, насамперед, найбільш динамічних та легких структурних змін та формування міжнародної конкурентоспроможної економіки.

Надалі питання можливості отримання статусу асоційованого члена ЄС не слід розглядати як самостійне завдання, а має визначатися результатом його пристосованості до вимог ЄС, як можливий вибір для розвитку відносини із Західною Європою. І ефективність внутрішніх відносин СНД. [26] Звичайно, нерозумно ставити всі ці завдання одразу, бо в цьому випадку виконати хоча б одне з них неможливо. Тому необхідно визначити різні етапи розвитку взаємних економічних відносин. У якості є щонайменше три різні етапи. Першим етапом створення передумов для розвитку кооперативу було приєднання України до 1994 року. На цьому етапі основна увага повинна бути приділена цим питанням. По-перше, слід вирішити завдання успішної внутрішньої економічної трансформації України, щоб створити ринкове середовище, в якому вона зможе взаємовигідно співпрацювати з ЄС та його країнами-членами та інтегруватися в європейську економічну структуру. Необхідно також створити макроекономічні передумови для організації, щоб в майбутньому включити її до європейської економічної структури (по-перше, заохочувати створення великих компаній та фінансово-промислових груп, здатних до широкомасштабного міжнародного співробітництва). Іншим завданням на початковому етапі є координація українських законів, які регулюють зовнішньоекономічні відносини та створення спільного економічного середовища для їх задоволення вимогам

Генеральної угоди з тарифів і торгівлі / СОТ, і починає пристосовуватися до єдиних вимог Європейський Союз. законодавство. [27] Важливо визначити пріоритетні сектори та сектори в українській економіці, які мають або можуть мати конкурентну перевагу, та динамічне зростання їхнього експортного потенціалу, включаючи позики та прямі інвестиції через держави-члени ЄС.

ВИСНОВКИ

Написавши курс, ми дійшли висновку, що європейська інтеграція є головним напрямком розвитку континенту, і це визначить статус самої Європи у третьому тисячолітті та її становище у світі. Європейська інтеграція та приєднання до Європейського Союзу є стратегічними цілями України, оскільки це найкращий спосіб реалізувати національні інтереси, створити економічно розвинену та демократичну країну та зміцнити свої позиції у світовій системі міжнародних відносин. Для України європейська інтеграція є способом модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій та нових технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників та виходу на світовий ринок, особливо на ринок ЄС. Основними політичними перевагами продовження європейської інтеграції є зміцнення стабільності демократичної політичної системи та її інститутів, модернізація законодавчої бази, забезпечення прозорості національного законодавства, поглиблення демократичної культури та дотримання прав людини тощо. Документ містить пропозиції щодо подальшого розвитку співпраці, підвищення ефективності співпраці в різних галузях економіки, а також визначає пріоритетні цілі інтеграції України до ЄС. Формування зовнішньоекономічних зв'язків та інтеграційний процес призвели до виникнення багатьох проблем, пов'язаних із цим процесом, а подальше успішне функціонування відносин Україна-ЄС та конструктивний діалог між ними потребують подолання. За цієї обставини ми можемо визначити такі ключові проблеми розвитку відносин між Україною та країнами ЄС, які необхідно вирішити в першу чергу:

- Подолання негативних зовнішніх факторів, таких як економічні кризи, політичні та соціальні заворушення.
- Поліпшити якісні характеристики побутових товарів:

- Збільшення кількості та перехід до товарної класифікації;
- Забороняється сурогатне материнство та нелегальна діяльність.

Для підвищення ролі держави для цього потрібно:

- Встановити довгострокову національну концепцію та політику дій щодо відновлення зовнішніх відносин та її правил;
- Сформувати скоординовану національну правову систему;
- Прискорити створення регуляторної інфраструктури та правової бази.

Поліпшити якість продукції та забезпечити комерційний вигляд. 5. Зменшити інфляцію в українській економіці.

Шукаємо нові ринки збуту українських товарів. Консультації з представниками кількох держав-членів ЄС з цього питання спеціально продемонстрували готовність сприяти зниженню тарифів та інших мит на продукцію, що експортується з України до ЄС, в політичних та економічних реаліях та розширити так звані існуючі квоти в цій категорії "Чутливі продукція ": сталь, текстиль, ядерна продукція та сільськогосподарська продукція. Ці країни підтримують раціональне та прагматичне ставлення України до інтеграції до західноєвропейських структур

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сіденко В.Р. Прорив в Європу // Політика і час, 1999, № 8.
2. Крупп Г. Якщо процес реформ триватиме // Політика і час, 1999, № 12.
3. Секаров М. Торговельні відносини України з країнами ЕС// Український промисловець, 2000, № 7.
4. Гаврилюк Л. Бельгійська економічна місія в Україну // Посередник, 1999.17.05.
5. Курочкін Л. Італія і Україна - взаємний інтерес // Посередник, 1999.31.05.
6. Майко Л. Без істотних проривів // Віче, 1999, № 6.
7. Олійник П. Швеція вважає Україну пріоритетним партнером // Урядовий кур'єр, 1999.16.03.
8. Педос М. Торгові партнери України, К., 1998.
9. Економіка зарубіжних країн; К.: Либідь, 1996.
10. Україна - Європейський Союз : зовнішньоекономічна діяльність і перспективи співробітництва; К., 1998.
11. Орієнтир, інформаційний додаток. // Урядовий кур'єр, 1998, № 10.
12. Розміщення продуктивних сил; К.: Вища школа, 1998.
13. Спецвыпуск. Внешняя торговля // Бизнес, 2000, №15.
14. Соціально-економічна географія України, Львів: Світ, 1997.
15. Економіка України у 1998 році. Документи. К., 1999.
16. Все про зовнішньоекономічну діяльність // Діло, 2000, № 1-2.
17. Україна на роздоріжжі. За редакцією Л. Хоффманна; К.: Фенікс, 2000.
18. Україна на міжнародній арені. Збірник документів. В 2-х томах, К., 1996-1997, т.І.
19. Бутейко А. Наше майбутнє – наш вибір. // Віче, 2001, № 3.
20. Маштабей В. Курс на інтеграцію. // Віче, 2000, № 8.

21. Бураковський І., Немиря Г., Павлюк О. Україна і Європейська інтеграція // Економіка України, 2000, № 4.
22. Европейский союз – ваш сосед. Брюссель-Люксембург. 1995.
23. Бжезинский З. Великая шахматная доска // Международные отношения, 1999, № 10.
24. Иванов И. Расширение Евросоюза: сценарий, проблемы, последствия // МЭиМО, 2000, №9.
25. Поздняков Э., Ганжа С. Новые страны на пороге Европейского союза // МНИМО, 1999, № 3.
26. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу // Урядовий Кур'єр, 1998 р. 18 червня.
27. Указ Президента України Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 587/2000 від 12.04.2000) // Урядовий кур'єр, 2000 р. 16 липня.